

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
12 november 2024

Ons kenmerk
Cft 202400129

Pagina
1/7

Uw kenmerk

Bijlage
2

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie derde uitvoeringsrapportage en advies derde ontwerpbegrotingswijziging 2024

Geachte heer Johnson,

Op 29 oktober 2024 ontving het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) van Saba over het derde kwartaal van 2024. De derde UR bevat de derde ontwerpbegrotingswijziging (OBW) van het begrotingsjaar 2024. Met dit schrijven ontvangt u de reactie van het Cft op de UR en het advies van het Cft bij de derde OBW 2024.¹ In bijlage 1 van deze brief vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing bij de reactie en het advies.

Oordeel

Het Cft constateert dat de informatiewaarde van de derde UR sterk is verbeterd ten opzichte van de voorgaande uitvoeringsrapportages, specifiek door het toevoegen van de baten en lasten op basis van economische categorieën² en de uitbreiding van de paragraaf over (de verbetering van) het financieel beheer. Het Cft is positief over de stappen die Saba zet.

Saba licht de voorgestelde wijzigingen van de begroting in de derde OBW 2024 voldoende toe. Het Cft acht de derde OBW echter onvolledig. Saba heeft de rentebaten die in 2024 (te) ontvangen zijn nog niet in de begroting verwerkt. Tijdens het bezoek van de financiële afdeling van Saba aan het Cft van 4 tot en met 6 november 2024 is afgesproken om deze zo spoedig mogelijk alsnog op te nemen in de begroting. Ook is de incidentele toevoeging aan de vrije uitkering zoals opgenomen in de oktobercirculaire,³ nog niet in de begroting opgenomen. Naar het oordeel van het Cft kan Saba na verwerking van beide punten 2024 afsluiten met een overschot. Daarmee kan Saba de weerstandcapaciteit verbeteren.

Vervolg

Het Cft verzoekt het openbaar lichaam de rentebaten en de onlangs door de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) toegezegde incidentele toevoeging aan de vrije uitkering te verwerken in de derde OBW 2024 alvorens de OBW aan de Eilandsraad aan te bieden. De OBW die u aanbiedt aan de eilandsraad dient, conform artikel 17 lid 4 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES), vergezeld te gaan van dit advies en een toelichting op welke wijze met het advies rekening is gehouden.

Toelichting

Resultaat

Saba realiseert tot en met het derde kwartaal van 2024 een voorlopig positief resultaat van USD 4,2 miljoen. De begroting, inclusief de in de derde OBW voorgestelde wijzigingen, gaat uit van een nulresultaat voor 2024. Het voorlopige overschot wordt voornamelijk verklaard door achterblijvende lasten. Saba verwacht hier in het vierde kwartaal nog een inhaalslag te maken.

Naar het oordeel van het Cft is de derde OBW 2024 onvolledig. Zo zijn de rentebaten die het openbaar lichaam in 2024 ontvangt niet opgenomen in de begroting. Op 7 november 2024 informeerde de staatssecretaris van BZK het openbaar lichaam middels de oktobercirculaire over incidentele toevoegingen aan de vrije uitkering. Het Cft beveelt Saba aan beide punten (meerjarig) in de begroting te verwerken met de derde OBW 2024.

Gelet op de resultaten tot en met het derde kwartaal van 2024 acht het Cft het openbaar lichaam in staat om, na verwerking van de rentebaten en de toevoeging aan de vrije uitkering, 2024 af te sluiten met een overschot. Hiermee kan Saba een belangrijke stap zetten om extra liquide reserves op te bouwen en zo de weerstandscapaciteit van het openbaar lichaam te versterken. Het Cft dringt al langer aan op versterking van de weerstandscapaciteit.⁴

Derde OBW 2024

De derde OBW 2024 bestaat uit een verhoging van zowel de baten als de lasten met USD 5,4 miljoen. Een groot gedeelte hiervan, USD 3,8 miljoen, heeft betrekking op mutaties in de bijzondere uitkeringen. De resterende wijzigingen, USD 1,6 miljoen, zien op de reguliere baten en lasten. Van deze USD 1,6 miljoen komt USD 1.1 miljoen uit de toevoeging aan de vrije uitkering.

Het Cft merkt op dat Saba in de derde OBW 2024 zowel middelen onttrekt uit de verschillende bestemmingsreserves als middelen toevoegt aan de bestemmingsreserves. Het Cft is van mening dat Saba het gebruik van bestemmingsreserves zoveel mogelijk moet beperken, zowel qua aantal als qua omvang. De bestemmingsreserves beperken het zicht op de totale beschikbare middelen en bemoeilijken daardoor de integrale (bestuurlijke) afweging tussen de beschikbare middelen en de beleidsdoelen.

Kenmerk
Cft 202400129
Blad
3/7

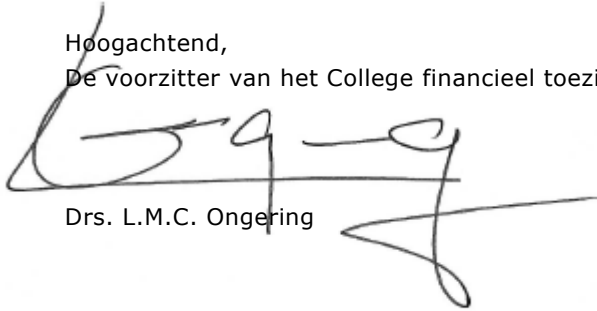
De realisatie van beleidsdoelen zou daarom zoveel mogelijk via de reguliere exploitatie moeten plaatsvinden. Het Cft geeft Saba in overweging het aantal bestemmingsreserves te beoordelen op nut en noodzaak.

Kwaliteit en volledigheid UR

Het Cft is al geruime tijd met Saba in gesprek hoe de informatievoorziening in de uitvoeringsrapportages te verbeteren. Conform het verzoek van het Cft wordt in de derde UR nu onderscheid gemaakt tussen de reguliere baten en lasten en de baten en lasten samenhangend met bijzondere uitkeringen. Hierdoor worden de afwijkingen tussen de begroting en de realisatie beter inzichtelijk.

In een ambtelijke sessie tussen het Cft en de afdeling Financiën van het openbaar lichaam zijn onlangs verdere afspraken gemaakt over de inhoud van de uitvoeringsrapportages. Hierbij is zowel rekening gehouden met de uitvoeringscapaciteit van het openbaar lichaam als de informatie die het Cft nodig heeft om zijn taak adequaat te kunnen uitvoeren. Het Cft is positief over de samenwerking en de gemaakte afspraken.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Drs. L.M.C. Ongering

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Saba
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Saba

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

Tabel 1 geeft de realisatie tot en met het derde kwartaal van 2024, de begroting inclusief de derde OBW 2024, en de procentuele realisatie ten opzichte van de begroting inclusief wijzigingen weer.

Tabel 1: Overzicht baten en lasten (in miljoenen USD)⁵

	3e UR 2024	Begroting 2024 incl. 3e OBW	Realisatie
Baten	22,9	29,4	78%
Rente en afschrijvingen	0,01	0,02	42%
Huren en pachten	0,06	0,08	75%
Overige goederen en diensten	0,7	1,0	66%
Belastingopbrengsten	0,3	0,3	78%
Overdrachten	18,9	24,3	78%
Overige inkomensoverdrachten	3,0	3,6	82%
Lasten	18,7	29,4	63%
Niet in te delen uitgaven	0,5	0,5	100%
Salarissen en sociale lasten	9,2	13,5	68%
Pensioenen politieke gezagdragers	0,06	0,1	69%
Afschrijvingen	0,5	0,4	108%
Energie	0,3	0,4	65%
Huren en pachten	0,02	0,02	106%
Duurzame goederen	0,1	0,3	47%
Overige goederen en diensten	4,8	8,2	58%
Overige inkomensoverdrachten	3,3	5,9	55%
Resultaat	4,2	0,0	-
Baten en lasten samenhangend met bijzondere uitkeringen	9,3	-	-

Bron: derde uitvoeringsrapportage en derde ontwerpbegrotingswijziging 2024 van Saba.

Baten

Saba realiseert tot en met het derde kwartaal van 2024 USD 22,9 miljoen aan baten, exclusief de baten gerelateerd aan bijzondere uitkeringen. De realisatie is in lijn met de begroting inclusief wijzigingen.

Saba realiseert tot en met het derde kwartaal 78 procent van de begrote lokale heffingen.⁶ De realisatie van de baten uit de motorrijtuigenbelasting loopt voor ten opzichte van de begroting. De motorrijtuigenbelasting wordt overwegend in het eerste kwartaal geïnd. De inning van de logeerbeasting verloopt daarentegen al langere tijd niet naar behoren. Het inningsproces moet worden herzien. De afdeling Financiën van Saba heeft aangegeven dit probleem op te pakken. Het Cft blijft hier graag over geïnformeerd.

Lasten

Saba realiseert tot en met het derde kwartaal USD 18,7 miljoen aan lasten, exclusief de lasten samenhangend met bijzondere uitkeringen. De begroting inclusief wijzigingen gaat uit van USD 29,5 miljoen aan reguliere lasten voor geheel 2024. De realisatie van de lasten blijft achter ten opzichte van de begroting. In de UR wordt voldoende toegelicht dat Saba verwacht alle begrote lasten nog dit jaar te realiseren.

Zo blijkt uit de toelichting in de derde UR dat verschillende onderhoudsprojecten vertraging hebben opgelopen. Saba verwacht in het vierde kwartaal een inhaalslag te maken en deze lasten alsnog te realiseren. Ook de personeelslasten blijven achter. Saba betaalt in het vierde kwartaal de dertiende maand uit aan het personeel van het openbaar lichaam en verwacht de gehele personeelsbegroting te realiseren.

Bijzondere uitkeringen

Tot en met het derde kwartaal van 2024 realiseert Saba USD 9,3 miljoen aan baten en lasten gerelateerd aan bijzondere uitkeringen, zo blijkt uit het overzicht van de baten en lasten op basis van economische categorieën. Het Cft merkt op dat dit overzicht niet volledig aansluit op het overzicht van de uitgaven per bijzondere uitkering en verzoekt Saba het verschil nader te onderzoeken.

Ultimo september 2024 bedraagt het saldo aan openstaande bijzondere uitkeringen USD 30,4 miljoen. Uit het overzicht van de bijzondere uitkeringen blijkt dat veel van deze projecten volledig zijn uitgeput maar nog wel zijn opgenomen in de projectadministratie. Het Cft vraagt al langer aandacht voor opschoning van de administratie van bijzondere uitkeringen. Het Cft spoort Saba aan de openstaande bijzondere uitkeringen nader te analyseren en vervolgens definitief af te rekenen met het verstreckende ministerie, dan wel het ministerie te verzoeken om verlenging van de periode waarin de bijzondere uitkering besteed moet worden.

Liquiditeitspositie

Uit de derde UR blijkt dat Saba ultimo september 2024 beschikt over USD 62,0 miljoen aan liquide middelen. Dit is USD 4,0 miljoen minder ten opzichte van de stand ultimo maart 2024. Het overgrote deel hiervan, USD 51,2 miljoen, is geormerkt. De overige USD 10,8 miljoen is vrij besteedbaar, al is een deel hiervan al wel bestemd in de bestemmingsreserves.

Saba werkt actief aan verbetering van de liquiditeitspositie, sinds eind 2022 verbetert de liquiditeitspositie van Saba ook daadwerkelijk. Saba is bovendien voornemens om het inzicht in het verloop van de liquide middelen te vergroten en een liquiditeitsprognose op te stellen. Het Cft is positief over deze ontwikkeling en spoort het openbaar lichaam aan dit beleid door te zetten. Het Cft fungeert daarbij graag als sparringpartner.

Financieel beheer

De derde UR bevat informatie over de voortgang die Saba in het derde kwartaal van 2024 boekte bij het verbeteren van het financieel beheer. Bij de controle van de jaarrekening 2023 deed de accountant verschillende aanbevelingen om het financieel beheer verder te verbeteren. Deze aanbevelingen worden op dit moment door Saba geïmplementeerd. Hieronder vallen onder andere het verder digitaliseren van het financieel systeem en het verbeteren van de interne controle.

Collectieve sector

Het Cft rapporteert in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) jaarlijks, gelijktijdig met het doorzenden van de jaarrekening, over de voorlopige uitgaven-, inkomsten-, tekort- en schuld cijfers van de collectieve sector van de openbare lichamen aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.⁷ De laatste vaststelling van de collectieve sector van Saba dateert echter van 2020, waardoor het opstellen van bovengenoemde rapportage niet mogelijk is. Het Cft stuurde op 12 maart 2024 een verzoek met betrekking tot de actualisatie van de collectieve sector van Saba.⁸ Saba reageerde op 24 april 2024. Het Cft gaat in overleg met het CBS na hoe zo snel mogelijk tot een actualisatie van de vaststelling van de collectieve sector van Saba kan worden gekomen, en informeert u over de vervolgstappen.

---

¹ Op basis van artikel 22 van de Wet FinBES reageert het Cft op de derde UR 2024. Het Cft adviseert op basis van artikel 21 lid 2 jo. artikel 17 lid 2 van de Wet FinBES bij de derde OBW 2024. Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR en de OBW wordt gevormd door de Wet FinBES aangevuld met de in het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES (BBV BES) opgenomen criteria.

² Conform artikel 16, lid 1, van het BBV BES wordt het overzicht van de baten en lasten ingedeeld volgens de Regeling functionele indeling BES. Een overzicht van de baten en lasten op basis van economische categorieën vergroot het inzicht in de realisatie van de reguliere begroting en in de financiële uitgangspositie van het openbaar lichaam.

³ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, kenmerk 2024-0000834879, Oktobercirculaire – aanvulling vrije uitkering 2024, d.d. 7 november 2024.

⁴ Cft, kenmerk Cft 202400090, Advies bij de jaarrekening 2023 Saba, d.d. 25 juli 2024.

⁵ In deze tabel is sprake van afronding. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁶ De lokale heffingen omvatten de motorrijtuigenbelasting, havengelden, erfpacht/verhuur, logeerbelasting, luchthaventoeslag, afvalstoffenheffing, leges voor burgerzaken, rijbewijzen en verklaringen omtrent gedrag, bouwleges, handel en industrie en horecavergunningen.

⁷ Artikel 11 lid 4 van de Wet FinBES.

⁸ Cft, kenmerk Cft 202400032, Actualisatie samenstelling collectieve sector Saba, d.d. 12 maart 2024.